

BUNJEVAČKA I SOKAČKA VILA.

SUZE ZA MILOM MAJKOM.

† 18. Studena 1860.

Ode dakle mila majko moja!
Poslje boli velike i duge,
Tam' u mjesto vječnoga pokoja —
To velike zadade mi tuge.
Ah! od mene, ode, udaljena,
Nit čuvana, jao! nit vidjena!..

Ode ah! bez da sam sretan bio
Tebe dvorit, tebi lahkšat muku,
Bez da sam u znak ljubavi mio,
Tvoju mogo poljubiti ruku;
Bez da sam ti mogo znoj trt s lica,
I uzstaviti bujni tok suzica.

Ah! suzicah, koje no si lila
Zamnom tad od tebe udaljenim,
Na samrti koga si želila
Živom željom, srcem ucviljenim;
Ah! to suze na duši mi goru,
Š njih ti teško bješe na umoru.

Jer premda ti teško bit morade
Ostaviti muža, groba starâ,
I tri kćerke neudate mlade, —
Al ti većma žalost srdce para,
Što morade mrijet nevidiv sinka,
Tvog prvenca i tvoga jedinka.

Ode majko, na vick sklopi oči,
Bez da zadnji put zagrlj mene,
Bez da ja ti ljubav posvjedoči
Za milosti one nebrojene,
Koje primih od moga postanka,
Do današnjeg žalostnoga danka.

Ode majko — mene pak ostavi
Bez posljednjeg blagoslova tvoga,
Bez posljednjeg znamenka ljubavi
Materinja srca predobroga;
Kad sam pristo lišen te jedine
Ah! posljednje utjehe majčine?!

Ode majko — u grob pusti, hladni
Bez da do njeg tebe ja odprati,
Bez da tokom mojih suzah jadni
Orosiv ga, mogah oplakati!..
Tako sudbo ti me liši kleta
Svih djetinskih ovih amaneta!..

Ah! ta tko će tješiti u sred jada,
Milâ, dragâ oca ostarjela?
Tko će sestre rukovoditi sada
Lažljivoga putem svijeta biela?
Ti u grobu, a ja sred daljine,
A sviet leden za se samo s' brine.

Zašto majko barem nepoživi
Jošter božju koju godinicu,
Dokle meni Bog da milostivi
Steći svoj hljeb, a i koljebicu, —
Pak da umreš bar u mojem domu,
A u krilu i naručju momu..

Nebi smrt tad tol' ti teška bila
Gledeć mene udomljena sina,
Kraj sestricah i oca nam mila,
Živit i mret bila bi milina;
Ja bar snječim mogô dug bi platit,
I za ljubav tebi ljubav vratit!..

A tako mi i ta dužnost sveta,
Radost moja i preslatka nada,
Smrtju tvojom sad je oduzeta,
Radost, nada stobom u grob pada,
A ja ostah dužnik tvoj pun tuga'
Oh! kako ću oprostiti se duga?!

Neznam kako, do jedino tako:
Molit ću se svakdan u žalosti
Da ti Bog da duši tvojoj lako,
Da slabosti tvoje ti oprosti;
Te da tvoja dobra, blaga duša,
Što pre božjeg raja slast okuša.

Pak da i ti, onda, majko mila,
Poleg nježna, dobra srca tvoga,
Tamo sveta kraj božijeg krila,
Za nas molim preostavše Boga,
Da nas tješiti, štiti dok živimo,
I da opet stobom se vidimo!..

Ah! moli se za me poglavito,
Da mi Višnji milost, kriepost dade,
Da mu služim vjerno i čestito,
Sebe svladam i tog svijeta jade,
Da me čuva nevidovne od biede.
Od zla druga, dušmanske zasjede.

Za taj zadnji znak ljubavi tvoje
Tebe molim majko moja draga!
Ti znaš kako j' slabo srdce moje, —
Znaš kolika napasti je snaga...
Stog se nadam, da ćeš svom djetetu
Ostat majkom i na drugom svijetu.

A sad s bogom, mila majka moja!
Bog ti dao u svom raju stana,
Darovo ti vječnoga pokoja,
Medj blaženih mjesta, oželjana!
Zemljica ti u vjek lahka bila,
A travica vjek ti grob kitila.

S Bogom! majko moje sunce jarko,
Što mi neće nikad više sjati! —
S Bogom! srdce, ah! ljubavju žarko,
Što me neće više podragati!
S Bogom, majko mila, slatka, draga
Nježna, dobra, umilna i blaga!

Primi majko ove suze moje,
Zahvalnost su one moja mala —
Odziv je su od pozdrave tvoje,
Koju si mi na samrti slala —
Svjedok je su sinovske ljubavi,
Kad no smrt te samnom ah! razstavi.
Milanko.

VOJUJMO ZA NARODNJU SLAVU, MAKAR NAM POLUPALI GLAVU.

Kad egeduš pravdu svira, gudilom
ga po nosu biju. Narod. poslovice.

Bože moj, al su ljudi čudne čudi u tom šarenom
svietu. — Što ću? — kako li ću? — Budem li krotak
kao ovca, pojest ćehu me vuci. Budem li se odvažio na
junaštvo, počupat ćehu me Turci. Budem li med, razlizat
ćehu me. Budem li jéd, zapljuvat ćehu me! — Dakle s

preda vuci, straga Turci. S desna pčele, s leva osi. Vrane su dole, a gavrani gore. Kuđa ću?! Car je daleko, nebo visoko, a zmelja tvrda — Što ću?! Evo me prvi bije po nosu, a drugi po prstih. Treći ondě zasukava rukave i nogavice, a još ni do vode došao nije, rada je gmuriti Bunjevca. Četvrtomu pada jad na srce te čeka samo zgode.

Ej, ej! „Šta ću s ovim narodom, evo će me kame-
novati!“ Nije hasne Bunjevce, u štapa su dva kraja,

troši, ili
prazni
ednako
očiaš ili
jubreta
raju za
gdi ko-
ac nije

li gos-
a pro-
svinj-
boje;
ja, pa
oenti-
azto-

paših
i nije
reba
o bi-
i os-
st.

čito
v, ili
udo
sad
ce,
po
lo-
se
na
tr.
d-
at.
st
eć
da
je
je
o

zkvh.org.rs

brani se kako znaš, dakle hajd na mejdan.

Kažu : da Bunjevac neima podpuno pravo, kada krivi svetjenike i učitelje, da ne nastoje upoznavati s našim narodom „B. i Š. Novine.“ Molit ću prebaciliste se! — to je potvora, koja nije u stvari Sačuvaj me Bože! Ima u nas hvala Bogu istina malim brojem svetjenikah i učiteljah, koji uz veledušnog Matatiju i Jude Makabeja odvažno viču : „vojujemo za naš puk,“ — vojujemo za narodnje dobro! Takovim je slava od naroda, a blaga im spomena ostaje neizbrisivo u potomstvu. Nego ja sam reko „neki,“ dakle ne svi. A ako je slobodno istinu reći, to i sad tvrdim. A da negovorim krivo, idite u Koloču, i zavirite u urednički zapisnik, pak ćete se na oči osvědčiti, da zbilja ima po gděkoje čisto šokačko a i bunjevačko selo, gdě niti dotični svetjenik, niti učitelj drži naše novine. Nedrže, jer nećehu da drže; nećehu pako jer su nagruvani kletom mržnjom izrodstva i nagnjeteni predsudami slěpačkoga duha. Govorim li „krivo?!“ Nu, ugladimo toli rapavu stvar, jer lako bi mogli pobuniti graju, da ustane na sirotu raju.

Odgovaraju : „da mi imamo škole.“ — Istina je imamo i imali smo, *) al kakve? Sve vaše na našem narodu nabrajane pažnje, to je sve čemerni plod, koji nam je dozrio pri studenu zraku prošlosti u bivši školah.

Eno vam vaše slavne zomborske varoši, izbrojte svietu po kakvoći vaše škole. Srdite se valjda, što nam bunjevci nisu polazi i proučili vaše švabomanske realke. Nametnica sila, gonila je našu dčecu učiti sve, samo ne u svojemu svoje, što je najnuždnije.

Eto tako studja hata ostade nam rod usrěd blata. Uzdala se strina u sinovca pa ostala joj nada jalova veli naša poslovice. Luč prosvěte nije dopirao do naše šokačko-bunjevačke prostote, a tomu uzrok nije božja volja, nego ona otrovna zmija nametnica sila, s koje nam je mili rod čamio u tami (mraku) neznanstva, i bijaše kao što je još i sad dčete u kolivki bez samosviesti i umne zrelosti.

Velite da nam je prosti narod ogreznuo u svojoj zloj i štetonostnoj navadi. Tako je! Tko se kako naučio, onako mu se čini najbolje; i opet tko je kako, onako je i naviko veli naša posl. Naš prosti narod dakako drži se svojih starih okorljelih zlih navadah, drži se toga, ko gospodari staroga vina. Al što ćemo! — Makar to i mrzili, moram ga ipak braniti. Dakako, da je to žalostno, da se baš na nami izpunjava ova poslovice; zlo sěme, zao plod, zlo ime zao rod. Al opet što ćemo, kad nam je crna sudbina sašila takav kraj, kojega moramo sada parati, te nanovo krojiti. Ostarele rane teško se lěcu, al moramo lěčiti.

Što nam prosti narod nedrži novine, to je njemu štogod novo, kao Noeu prvo novo vino. Pa još ako neima brižnih promicatelja toga, koji bi mu ma trudom i mukom, milom i silom uručivali to srećonosno sredstvo, to dakako, on od sama sebe nezna uvažiti, jer još nije za to dorastao i dozrio; dakle trěba još ustrpljivosti i vrěmena.

A što nam narod neshvatja ustavna prava, i to je njemu vrlo nova i nepoznata ptica, koju on nepozna još ni po perju, nit po glasu. Za to je ne samo on, nego su još i drugi narodi nedozrijani. Indi i tu mu trěba upute dobrih vodjah, koji da mu svagđe i u svemu budu gorući stupovi.

*) Plod sadašnje škole stoji još u ruci budućnosti, i u našoj opreznosti.

Nikoji neodobravaju moju preporuku, da se pučkim učionam šalje po jedan List, da se tako dčeta čitaju u dčitanju vežbaju, a po njih da se i roditelji u poznadu s Listom.

Istina je, da sěno nije za guske; al što ćemo kad prěka nužda mēnja zakon. Naša poslovice veli: prodji se repa idi glavi; al što ćeš s glavom kad je Zamračena — hvatjaj se dakle noguh.

Ja sam iz iskustva osvědćen: da naprednia dčeta, osobito opetovci (ismětlók) naš List točno i rado čitaju a dobrim i shvatjaju iznimkom dakako političnih stvari. Trěba znati, da nam školska dčeta imaju pri ruci jedinu štivnu knjigu Čitanku, koju polazeć u školu do 12-te godine (inclusive) prouči na pamet, a u opetovnici ziva muse pri njoj; dakle već iz tog uzroka koristno je, da se sljube s čitanjem, a napokon po njih, da se i roditelji im upoznadu s Listom.

Medjutim to sam samo dobrohotno preporučio.

Više očuh više vidi; više glavah više zna; a više rukah više radi. Promatrajte dakle bratjo! domišljavajte, doprinašajte svoja mnenjah i predloge, pak ćemo se najboljih prěhvatiti; samo da nakitimo svoju crkvu i postignemo željom oželjanu sverhu našega trudnoga zauzetja. Nesvadajmo se! jer gdě je svadnje, tu nije radnje veli naša rič.

Predlog: da uplivom naših svetjenikah i učiteljah selske starešine predplate se na naše novine; dakako da je to velekoristno i cjeloshodno. To odobravam i što najvećma na to nagovaram. Trěbamo u obzir uzeti još i onaj cjeloshodni predlog, kojeg je naše uredništvo već natucnulo; a to: buduć da naši prosti bunjevci: šokci neděljom obično na sokaci side i cělo poldnevno vrěme u divanu protrate, dakle vrlo bi koristno bilo, da u družtvu više njih komšijah (ma da koji i nezna čitati) zajednički drže naše novine, te kad se skupa potlam večernja sastanu, ondě jedan od njih najvěstijih u čitanju, da jim na glas pročita i ujedno jim naprosto odma ono i protumači kao što to čini kod nas u B. Franjo Beraković brijač.

Pokušavajmo bratjo sve! dok je zgođe nije škode. — Budimo svoji, jer jao svakomu svomu bez svojega. — Bolje jědimo i svoju proju, nego uzdat se u tuđu zaoblicu. — Na noge bratjo! prěbližavajmo se, prigrlimo se, sporazumimo se, udrimo ruku o ruku te svojski radimo! — Malo nas je, al budimo ljudi!

Malena je i pčela al med pravi. „Malen je i žir, al iz njega izraste hrast veliki, koji uzdiže svoje grane nebu gore pod oblake i prkosi svakoj buri.“ Drži pčele pak ćeš meda jěsti veli naša rič. Jest! prihvatimo se pčeličnje radnje i sloge, pak ćemo jěsti meda u narodnoj nam provsvěti!

Prostor je prěd nami velik i tegotan, dračasti trnovit; al kroz njega moramo prodr̄t pa ma s golima prsima i bosom nogom. Samo odvažno, složno i uztrajno, jer gdě se bratja složje, tu i olovo plivat može veli naša rič.

Bunjevac.

GOSPODARSKE ŽIVINE.

(Produženje.)

Istina da ima i taki ljudi — koji se naredjaju ok jedne zdile — pa mah je ta i za jednu viku opravljens donle neodustaju: dok je neizprazne, ima i taki koji vad jilo na pladanj, al na jedanput toliko izgrabe, što bi dvo icu izdovoljiti moglo, Al živine nisu take, ove znadu raz loga, pa priko mire ne troše; što se dakle suviše u jasl

natrpa to propušu pak ostave, i buduće to ni drugi dan neće da troše, kočiaš ili sluga bez svake griže svojo svisti pod jasle pobaca, pak opet novom pićom iste napunjava; jel tko bi mogo to želiti od sluge: da on tamo čeei, dok živina žvače, pa da pogodi mjeru. On se voli donle izležavati. Jel po njegovom umovanju ona živina može od mloga i malo — al od malog nemož: zadosta jisti. To bi lip čovik bio, koji bi u njegov mozag znao uliti: da košto njega služi živina kadje u ham ili jaram upregne, tako on mora živinu virno i marljivo u štali posluživat.

Odud se može viditi šta zaslužuju oni sluge: koji piću od gazde za živinu izdatu, na drugu svrhu mah kakvu uporabe, i na živinu glad natiraju. Isus je sav svit odkupio, to sveti Pava Apštol svidoei: da koštoje sav svit u grišnom Adamu pao, takoje u Isusu od pada se podigao, i u Duhu Svetom posvetio; zato vidimo da kod stvaranja privadja Bog živine Adamu da ih imenuje, od potopa s Noemom ih oslobodjava, i o opadanju vode posluživaju čovika da mu veselje oslobodjenja navištuju, u svem starom zakonu svagdi su na žrtvenik živine postavljane, da Boga sržbu od ljudih odvrate, i blagoslove nabave. U novom zakonu Isus se u njihovoj štali rodione ga razgrijavaju, na magarcu oslobadja Josip Isusa iz krvnih rukuh Iruda, na magarcu navištuje Isus spas Jerosolyu ako uzviruje i pokaranje, ako u nevirnosti iztraja, u sakramentih kruh, vino, voda ulje se uporablja a Duh Sveti, u priliki goluba, o Duhovih u ognju — i vitru svoje milosti primaša.

Evo dakle slugo neka znaš, da kad živinu uvriddjvaš proti Boga grišiš, jerbo tije Bog živinu u ruke pridao, kao tvoj i živine stvoritelj, odkupitelj i Prosvetitelj dakle za ono što nepravedno od usta živine odvučeš, Bogu ćeš odvid davati: Svašta ima svoje zakone i po tima može ono što je svoje iztraživat, živina ima zakon da tebi u poslu sudiluje, a tebe veče zakon za njenu čistoću i piću se virno briniti. (Slidi.)

Ba č. 1) Svršetkom prošlog mēseca školskim izpitom dovršismo školsku godinu.

U prisustvu častne školske stolice (školskoga odbora) i mēstnoga nadzornika V. Č. G. Gj. Balogha u dvorazrednoj našoj školi započesmo izpit slēdećim načinom iz slēdećih predmetah.

I. Po dovršenoj školskoj molitvi, najprvo započese najmanja dēta iz Vēronauka. Pitanja i odgovori biahu ne mekaničko i papagaički u formi (obliku) M. Katekizma, nego praktično u slobodnomu i prostu razgovoru. A to: o poznavanju Boga zorno, dokazom na oćigled iz različitih stvarih. N. p. što vidim ovdē, okolo sebe? — što napolju (vani) na zemlji i na nebu? Odkuda je to sve? tko je to sve stvorio? čemu? — za koga? Ako je to sve dragi Bog stvorio, i to sve za nas i našu korist, jesmo li mu dužni za sve to zahvaliti se? kako? — u molitvi? Zašto se dakle imamo moliti? kada i kako? — Tko nas je na to naučio? — koje su te molitve?

Dēta su dužna voljno i sdušno moliti, jer to Bog od njih želi, a to uvirenjem i dokazom iz različitih stvarih, koje ih okružavaju. N. p. ptice svaki dan zorom i danju pēvaju, a to zaoto, jer to Bog hoće. Stabla rastu, cvatu, plodom rode, jer to Bog hoće. Sunce izlazi i zalazi,

*) Dopisnik nije kriv što se ovaj izvštaj zakasnio, al buduće ćo uzorom služiti našim revnim učiteljima, i brižljivim roditeljima zato ga naknadno štampamo. Ured.

a to zaoto, jer Bog hoće; dakle sve sve na svietu vērno izpunjavaju Božju volju, indi kud i kamo više to imaju izpunjavati dēta. Pa buduće:

1 da Bog to hoće i želi;

2 jer je on nezmirno dobar, koj nam sve sve iz ruke ljubavi milostivno daje;

3 jer je on svaznajući; indi dēta imaju mu se moliti i onda, kad jih na to otac, majka, strina, dēda, baka, seka, baćo nenuka, znajuć da se to čini radi samoga Boga.

Pouka: Angjeli se raduju

Kad se dēta skrušuju.

Molitye: Otče naš, tomu předgovor i dēlove. Zdravo Maria, Članke vērovanja protumaćeno u poučnih primerah i njihovoj dobi prikladnih přepovēdakah. Deset zapovēdih božjih protumaćenjem osobito 4-te zapovēdi. Zatim otajstva, vrsti greha i pozdrav angjeoski.

Veća dēta, koja su već u stanju nešto misliti i shvatiti, upoznavanje o poslušnosti i neposlušnosti, o dobru i zločestomu duhu, o krēposti i grēhu; o čovēku i njegovoj svrhi, o Angjelih njihovom odredjenju, o zločestomu duhu i njegovim zločestim navodjenju (osobito u primerih i přepovēdakah iz života), o 12 čl. vērovanja u tumaćenju, o 10 zapovēdih Božjih, sve u pitanjih i naprosto slobodnih odgovorah.

Najveća dēta (II razred) o milosti božjoj, o otajstvih poleg njihove raznoličnosti. Osobito o znamenitosti sv. mise. O prisvetomu oltarnom otajstvu i pričesti. Zatim valjano i obširnije protumaćenje o pokori, izpitu sviesti, vrstnu pokajanju, odluci, izpovēdi i zadovoljštini. Napokon o ženitbi i. t. d.

II. Biblička manja povēst zorno na bibličkih slikah u prostu i slobodnomu přepovēdanju přepovēdakah.

A najveća dēta Nov Zakon u obširnijem přepovēdanju, a znamenitije i za život velepućne bibličke dogadjaje iz spisah.

III. Čitanka na temelju štivah razvijani zakonom propisani predmeti. Osobito

a) prirodopisna, b) prirodoslovna, c) zemljopisna obuka poleg „Tumača“, i drugih pomoćnih knjigah.

IV. Povjestnica, nešto o dolazku magjarah u sadašnju magjarsku o njihovih vodjah, a obširnije o Stepanu kralju i njegovih naslidnikah. Zatim mimogredno ništo za pojmiti o bunjevcah i šokacah iz Hrvatske povjestnice.

V. Računstvo: o napametnom i brojčanom računju. Na temelju četiri glavno vrstnih računah sa jedno i višeimenimi cēlimi brojevi. Upoznavanje domaćih mjerah i mjerilah.

VI. Pisanje na temelju kraso i pravopisa. Zatim opisi predmetah u jednostavnih i sastavnih izrekah. Upoznavanje različitih pisamah, koja su potrebna u dēlo-tvornom životu.

VII. Na izust odabranih pēsamah iz Čitanke, Kačića i drugih naših novijih hvaljenih pjesnikah. Pēsme možno dēluju na našu dēta, naime ako im se odabrane pēsme ostave na volju da si sami izaberu i nauče. Takove pēsme ne samo da ih bude i voljom kretju, nego im se po njimi razvijaju umne sile, bude se čuvsta, plemeni se volja, i obodri se duh pohlepom za svim, što je krasno i plemenito.

Napokon dovrši se izpit slēdećom predstavom. Jedanaest njih učenikah kao predstavljaci cēie škole, staviše se na srēd škole razlućeni u 11 kolah (ćoporovah), svaki pojediniće govoreći za svoju družbu kao što slēdi:

PASTIRI.

(Od. Og. Utešenovića.)

Pod goricom tražeć hlada
Pokraj tihe reke vira,
Sastade se čeljad mlada,
Čeljad mlada od pastira'.

U kolo si daju ruke
Pastirice i pastiri,
Te še hitro, usred luke,
Devet kolah u skok širi.

Igra kolo ponosito,
Od mamuzah zveka zveči;
Pěsme ore gromovito,
A gorica jekom ječi.

Igra kolo u poskoku;
Tvoreć igre pune šale,
Pastiri se u tom roku
Jedno drugim svako hvale :

VOLARI.

Mladjani smo mi volari;
Lagane su naše noge,
Kad pasemo po toj bari
Naše vole dugoroge.

Naše blago zemlju ore
Zemlja svima hlěba (kruha) nosi,
Rogast ures ni j' najgore :
Malo tko ga već nenosi! —

KRAVARI.

Mladjani smo mi kravari,
Naše blago mlěkom hrani,
Dok planinka oběd svari,
Tko nam ručat da zabrani?

Plavo tele krava doji;
Iz teleta vol postade.
Tko bi oro, da negoji
Naše blago vole mlade? —

KONJUŠARI.

Kad konjica blaga nema,
Junak britku čordu paše,
Kad se na boj ljuti sprema,
Čordu (sablju) paše, vranca jaše.

Mamuzami konja dira,
A ko ptica konj poleti
Ravnim poljem bez obzira,
Pred konjicem Ture odleti.

ČOBANI.

Bělovune vitoroge
Ovce mladi mi pasemo;
Lagane su naše noge,
Kad se u kolu okretjemo.

Kad metjava zimska udari,
Ovce obuću nam dadu.
Konjušari i govedari!
Strižite vunu vašem stadu!

KOZARI.

I kozari stado svoje
Čenit znadu; roge ima;
Kuse kože jarad doje,
Mlěka daju, hasne svima.
Nema vune u našem stadu;
Ali dosta j' bar kostrěti.
Kuse kože nose bradu;
A brada je znak pameti.

SVINJARI.

Naše e blago ponajbolje;
Milina je njega pasti,
Debelo se kad zakolje,
Suhi krušac lěpo omasti.

A i bez uma svinje nisu!
Jer najvole žira i žila!
A mudraci vele : u visu
I dubljini umna j' sila. —

TUČARI (pućkari.)

Tuka 'e pobre, ptica lěpa.
Kažu : nēgda da je bila
Tja kod lnda; a ni j' slěpa,
Kad je do nas doletila.

Te, što j' mudrim vele dike,
Vele : da smo i mi odtuda,
Jer nam kažu spomenike
U tih lukah, od onuda. —

GUŠČARI.

Čudnih pticah žutih kljunah!
Najsrětnij' smo mi pastiri;
Jer po vodi kad bez čunah
Sve potope nagli viri :

Žutokjuna guska tada
Žutih noguh veslom titra;
Plove u vodi naša stada
Ko po moru šajka hitra.

Mudri ljudi knjige štiju
Mudrim perom napisane;
Knjige sēme duha siju,
Da zorica svētu svane.

Šta bi štili da ni j' dala
Naša guska perah mudrih?
Pa na čem bi gospa spala
Da blazinah nije punih?

KOKOŠARI.

Od kokoših kakotjućí
Brižljivi smo mi pastiri.
One zoblju žito u kućí;
A mi, gdě se kolo širi.

Gladni doma (kućí) kad dodjemo
Već u gjezdu jajac' dosti,
Pa u lugu zapretjamo
Bělih jajac' te se gosti!

Tako mlada čeljad mile
Igre tvori, pēsme pěva;

U poskoku s nagle sile
Crna zemlja ječi, zěva :

Kad iz guste gore izleti
Iznenada mrki vuće . . .
A za njime kobac leti . . .
Te s' iz duplja lijah izvučē.

Sunuše se ljute zvěri
Medju stada na plandištu;
Da popanu u potěri
Svaka svoje, to tud ištu.

Stade rika goved? . . . skaču,
Hržu konji . . . ovce bleće; . . .
Svinje hroktju; . . . guske gaču; . . .
Tuke pište; . . . kože meče.

Svaka svoje popadoše
Zvěri ljute : vuk ovčicu;
Lija gusku, se odoše;
Kobac nosi još tućicu.

Stade vriska od pastira',
„Čuj! . . . gle! . . . eno zvěr prokleta
Na plandištu blago izbira!“
Veleć. svaki već poleta.

Razvrže se i razori
Devet kolah igra krasna;
Jer se plačem sva pretvori
Iznenada pēsma glasna.

Trče . . . viču . . . „čujte! čujte . . .,
Odnese nam zvěrad blago!
Žalost našu čen'te, štujte!
Blago nam je naše drago.“

Nu srěd gore lovac lovi
Vukuć roblje zvěri hude;
Strěla puće . . . u krvi ploví
Vuk, lisica, kobac tude.

Svih pastirah četa, gděno
Strěla puće, hitro lati;
A već roblje slobodjeno
Iz planine k njim doleti.

Poplašena družba mlada
Dobra lovca darujućí,
Tad s popaska javeć stada
Ode kućí pěvajućí. —

Stim dovrši se izpit, a g. Predsednik ukratko razloživ dětci potreboču nauka, te jim usrdno naloži :

a) da i u buduće nose lěpo obilježje dobroga ponašanja i vladanja.

b) Da si ne samo čuvaju znanstvenu stečevinu, nego po marljivom čitanju i drugih knjigah, steču si strukovno znanje za delotvorni život u životu.

Bač.

St. V—ć.